

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 113. ANULU XI.

Sabiu, in 13 Decembre 1863.

Telegrafulu, ese de dona ori pe septe-
mana: joi'a si Dominec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditura
foiei; pei afara la c. r. p. poste, cu bani
gat'a, prin scrisori francate, adrese
citra espeditura. Pretiulu prenumerati-
unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pen-
tra celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciul din Nouarhia pe un anu
8 fl. era pe o jumate de anu 4. fl. v. a.
Pentru prinoe si trei straine pe anu 12 fl.
pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseretele se platecu pentru
intela ora cu 7. cr. arulu cu litero
mici, pentru o doua ora cu 5 1/2 cr. v.
pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v.

Insciintiare de prenumeratiune

„Telegrafulu Român.“

Apropiandu-se capetulu anului 1863, se deschide prin
acesti'a prenumeratiune noua la acesta foia.

„Telegrafulu Român“ va urma a esi de doue ori pe
septemana, Dominec'a si Joi'a. Formatulu remane neschim-
batu. Asemenea si pretiulu, care e

Pentru Sabiu, pe anu 7 f., pe 1/2 anu 3 f. 50
xr., pe 1/4 anu 1 f. 75 xr. v. a. —

Pentru Transsilvani'a si monarhia austriaca
pe anu 8 f., pe 1/2 anu 4 f., pe 1/4 anu 2 f. v. a.

Pentru Principatele romane unite si
straine atate, pe anu 12 f., pe 1/2 anu 6 f., pe 1/4 anu
3 f. v. a. —

DD. abonanti suntu rogati a nu 'ntardia cu tramiterea
contingentulu seu.

Abonamentulu se face prin epistole francate la
Editur'a „Tel. Rom.“ in Sabiu.

Drumulu de feru transsilvanu.

Proiectulu regimulu privitoriu la drumulu de feru in
si prin Transsilvani'a s'au impartitu, dupacumu amintiramu
in numerii trecuti, intre membrii casei de joru a senatulu
imperialu. Asemenea s'au alesu si comitetulu, care sa pre-
consulte si sa refereze in acesta cauza atatu de importanta
nu numai pentru insasi Transsilvani'a, ci pentru intrég'a
Au tria, ba pentru Europ'a; caci acestu drumu are sa fia
un'a din liniile acelea, care leaga apusulu cu resaritul.

In proiectulu regimulu punctulu principalu (nodulu) are
sa fia Alb'a — Iulij'a. De aici apoi o linea merge la
Aradu, alt'a pela Sabiu la Turnurosiu, a treia pe la Clusiu
la Oradea mare, in fine a patra pe Ternavi la Brasiovu.
Din aceste patru linii pentru cea dela Aradu, la Belgradu si
dela Belgradu prin Sabiu la Turnu-Rosiu suntu gat'a tote
proiectele, atatu locale, catu si banale, si asiá se crede, ca
inainte de tote ea se va lua la pertractare.

Dar ori cumu, Transsilvani'a se pare a fi aprópe de
realizarea vechiei sele dorintie, de a se aduce si ea in le-
gatura, materiala si spirituala, cu lumea mare.

Drumulu feratu, nu este indoieala, va produce si in
Transsilvani'a, ca si pe aiea, schimbári profunde in vieti'a
sociala: capitale straine voru veni in tiéra, productele nóstre
voru ave cantare si trecere, comunicatiunea nóstra, atatu in
launtru, catu si cu tierile din afara se va inlesni forte multu
si pe calea marfurilor si a pachetelor voru intrá si cuno-
scintie si idei si trebuintie noue, necunoscute pana acumu,
— cu unu cuventu ni se va deschide unu feliu de lume
noua in tota privintia.

Unulu din cele mai mari rele, ce apasa asupra locu-
torilor Transilvaniei, nu ni se pare a fi absolutu contri-
butiunile cele mari, care vrendu nevrendu ceru a fi respuse;
caci, dupa vorb'a poporulu, porunc'a mperatesca trebuie sa
se 'mplinesca, ci necautarea productelor nóstre, séu mai
bine dicendu greutatea esportarei lor. De aci urmeza, ca pro-
ductele nóstre n'au pretiu, si tierarulu d. e. e silitu ori a-si
vinde productele sele, multe si bune, cu pretiuri forte mici
ori apoi ele tine gramadite in cameri si cosiuri pana la „tem-
puri mai bune“ si a lucra cu bani imprumutati, cari in sa i
afila forte arareori si numai pe langa interese forte mari.

Acestu reu se va delaturá prin drumulu de feru. Nu
potemu in sa nega, ca cu tote acestea numai cu ingrijire

Pentru suplinirea acestei scaderi va ingrijit o lege deo-
scita. Apoi se clesce si a treia ora leasa inuanta la
cantamu la venirea lui, caci scimu, ca pelanga cele multe
bune elu va aduce si o gramada de rele, de care pana acumu
amu fostu scutiti.

Aici numeramu cu deosebire proletariatu, adeca acea
seracime fara casa si fara masa, ce traiesce (de adi pe mane,
dela mana pan' la gura.

Cine cunoște impregiurările teritoriale ale Transilvaniei,
acel'a scie, cata multime de pamanturi suntu nea in certu
intre fostii iobgi si fostii proprietari; catu de greu apasa
asupra locuitorilor enormele summe de desgreunarea pamen-
tulu, — summe, la care Transsilvanii pote si preste 50 de
ani voru mai ave de a plati.

Adaugendu la acesta si impregiurarea aceea, ca cele
mai multe procese urbariale jacu pe spatel Romanilor; mai
considerandu si putin'a cultur'a, atatu intelectualu in intielesu mai
strinsu, catu si comercialu, industrialu, agronomicu si asiá mai de-
parte a poporulu nostru, in fine scindu, ca in socotulu no-
stru celu luminatu sciint'a este potere, prin urmare nesci-
int'a slabiciune; pentru aceea repetimu, ca nu fara ingrijire
cantamu la venirea drumulu de feru prin Transsilvani'a.

Din fericire pote pentru noi elu vine din Ungari'a, din-
tro tiéra, carea in privint'a culturii sta totu cam pe un'a
trepta cu noi.

Cu tote acestea in sa devine o datorintia grava pentru
totu patriotulu, si cu deosebire pentru totu Romanulu trans-
silvanu, de a pune man'a, ba nu man'a ci amendoue manila
la radicarea culturii poporulu seu, si a starni cu tote pote-
rile pentru inaintarea acelei'a, ca sa nu ne ale momentulu
celu criticu cu totulu negatitu, si sa arunce asupra-ne o pa-
tura grosa de elementu strainu, din ale carui clesce sa nu
ne mai potemu smulge pote sute de ani.

Sintimu trebuintia ca de panaa vietii corporale, de sco-
le real, industriale, comerciale, agronomice, silvanistice,
montanistice si altele; si deaca nu le vomu ave acestea, si
deca prin urmare nu ne vomu sci folosi de cascigurile, ce le
aduce cu sine drumulu de feru, atunci intr'adeveru mai multu
trebuie sa ne ingrijimu decatu sa ne bucuramu neconditunatu
de venirea lui.

Dela senatulu imperialu.

Siedintia 63 din 2/14 Decembre (dupace se
imparte intre membrii casei raportulu comitetulu de finantie
asupra preliminarulu statulu pentru periodulu de finantie
1864., si dupace se comunica rezultatulu alegerei in comite-
tulu pentru drumulu de feru transsilvanu — vedi-lu in col-
respondintia din Vienn'a —) se ocupa cu alegerea noiloru
protocolisti, apoi cu referad'a comitetulu de petitiuni in fine cu
modificarea legii de taxe. Tote acestea suntu de interessu
mai specialu.

Protocolisti noi se alesera: Albertu Eder, Bolog'a,
Haffner, Herrmann, Cerne, Frieden-
fels, Putzer, Isacesculu.

In siedintia 64, din 15/27 Dec. a casei ablega-
titoru fu la ordinea dilei raportulu comitetulu de finantie
asupra preliminarulu statulu pe anulu 1864. Referintele
dr. T a s c h e k citesce reportulu. Ministrulu de finantie
P l e n e r cere a se vota specialminte durarea si mai de-
parte a contributiunilor urcate, de ore ce legea din 28
Octobre 1863. acordase aceste contributiuni numai pe No-
vembre si Decembre ale anului presinte, ear pe anulu veni-
toriu nu suntu votate. T a s c h e k aru fi multiamitu, ca a-
celea sa se voteze si pe Ianuaru 1864. Ministrulu Ple-
ner reflecta, H e r b s t lu sprijinesce. Urmeza desbaterea
speciala asupra legii de finantie, alu carei titlu e: „Lege fi-

nanțara pentru periodulu din 1 Novembre 1863 până în ultimă Decembre 1864., validă pentru imperiul întregu. Articulu I. cuprinde speșele pentru acestu tempu, care facu cu totulu 609,417,942 f., și adică cele ordinare 508,960,255 f. și cele straordinare 100,457,687 f. Comitulu de finanție propune prin ref.rintele, că legea din 28 Oct. 1863. Nr. 91. alu foii legiloru imperiale privitoare la durarea și mai departe a urcârilor de contribuțiuni, timbre și taxe pe lunile Novembre și Decembre 1863. să se estinda și asupra lunilor Ianuariu, Februariu, Martie și prile 1864. Se încuviințiază cu unu micu adausu. Așă se desbatu mai departe articulu IV, V, VI, VII. In art. VI se tracteză despre „acoperire“, și facendu

speșele statului	609,417,942 f.
ear veniturile numai	570,047,335 f.

remâne scadere de 39,370,607 f.

Pentru suplinirea acestei scaderi va îngrijii o lege deosebită. Apoi se citește și a treia ora legea finanțială, și prin această devine concludu. In fine se decide a se provoca regimulu, că bugetulu pe anulu 1865 să-lu asterea gâtă indată la începutulu sesiunei venitoare, asemenea a se descoperi și mai multe dorințe privitoare la bugetu, la militia, la responsabilitatea ministrilor, și alte afaceri urgente.

Siedinti'a 65 din 4/16 Dec. a casei ablegatiloru se ocupă cu desbaterea legi pentru taxe, timbre, marce, lotterii și altele. La desbaterile privitoare la acestea participa Schwarzwald, Eichhoff, ministrulu Plener, Dr. Berger, Dr. Olner, Dr. Gross, Dr. Ryger, Froschauer, Deschmann, Contele Hartig, Br. Doblhof, Hagenauer, Taschek și alții. Comitulu in fine propune a se provoca regimulu, că in cea mai de aproape sesiune a senatulu imperialu să aduca spre pertractare legală o propunere nouă asupra timbreloru și taxelor. Asemenea a se provoca regimulu, că in cea mai de aproape sesiune a senatulu imperialu să se aduca proiectulu unei legi noue, carea toate legile de mai înainte despre timbru și taxe imediate să le deroge, și carea câtu se va poté să fie ordinată sistematică după materii și să modereze după potința taxele.

Siedinti'a 66 din 5/17 Decembre se petrece (după unu micu incidentu, in care presedintele comunica scirea despre mărtea ablegatulu Conte Consolati) cu raportulu comisiunei pentru datoriele statulu. La desbaterile, care in cea mai mare parte atingu numai forme și cifre, participa mai toti membrii cei mai cunoscuti din casa ablegatiloru. Că unu estrasu despre cele mai de frunte pertractări comunicămu, că comitulu propune a nu se introduce pe anulu 1864 contribuținea estraordinară de persoane și clase, ce o proiectasera regimulu, și intru adeveru ministrulu de finanție retrage proiectele seșe privitoare la aceste două contribuțiuni, sustinendu numai contribuținea de luxu. Acestă o și primesce casa numai decâtu fără desbatere in forma urmatore: contribuținea de luxu vine a se plăti pentru ținerea de servitori, care și cai. La §. 2. care otăresce mai de aproape ce se întielege prin servitori? Contele Potocki propune a se amana desbaterea asupra acestei întrebări și a se da ablegatiloru tempu de a studiă această causa, că nu cumva din precipitare să se impuna o dare de luxu pentru servitorii aceia, a căroru ținere nu se face din luxu, ci din trebuințe adeverate, adică pentru ajutoriu la lucrulu casei și alu campului. Propunerea se primesce, și așă desbaterea asupra acestei chestiuni se amana până după serbatori.

In siedinti'a a 67 a casei ablegatiloru din 6/18 Dec. se desbatu mai departe asupra legi pentru timbre, taxe și cele lalte. Comitulu între altele propuseșe, că taxele pentru pasporțele de arme să se urce de la unu fiorinu la șese fiorini; in contră propunerei acestei a vorbescu Herbst, Eiselsberg, Gull și Baritiu. Gull între alte dice, că senatulu imperialu dela intrarea transsilvaniloru încoce, alerģa innainte cu o graba, carea sēmena a neconsiderare fatia cu Trani'a. Prin această propunere aru voi propunatorii, că așă, cam in trecut și pe isioru să mai cascade unu million de f.; inșă a vorbi despre venatu nu compete senatulu imperialu, ci dietelor diferiteloru țieri. Ear Baritiu amintesce, că in Trani'a intru unu anu s'au puscatu 150 ursi și 300 lupi, și că venatulu in Trani'a e de lipsa in interesulu prasiei vitelor. Și așă propunerea acestui cade. Ear propunerea D. Dr. Kaiser, că taxele de ecuivalente dela întreprinderi pe actii să se reduca dela 3% la 1 1/2%, se primesce fără desbatere.

Mai departe vine la ordine cererea supletoria a 83.000 f., ceruti de Cancellari'a aulica tranna.

In privinți'a acestui inșă suntemu norociti a avisă la corespondinți'a noastră din Vienn'a in nr. de astadi. Asemenea și in privinți'a propuneriloru Canoniculu Negruiu.

Urmēja petitiunea reuniunei industriariloru austriaci pentru concessiunarea unei căli ferate dela Vienn'a pela Budweis la Pilsen (Boemi'a). Se încuviințiază cu unele adause și modificări.

După aceea se comunica casei, că siedintiele ei se voru continuă in 11 Ian. c. n.

In fine Zimmermann și 19 consoti interpelēja pre ministrulu de resbelu in privinți'a cunoscutulu omoru din Bistritia, din care se vede, că asasinulu e locotenentulu superioru Huss *) alu regimentulu: regele Belgiloru.

Sabiiu in 13 Decembre. Suntemu fericiti a anunția publiculu nostru, că discordia escată din nefericire între maioritatea și minoritatea deputatiloru români din dietă transilvana, carea umpluse de intristare inimă fia-cărui Român, e pe calea cea mai bună de a se cemplană. Deputatii români, ce să afla inca in Sabiiu, la circumspectă propunere a Dlu Mog'a n'au lipsitu a luă ei inșă inițiativă, și spre acestă se folosira tocmai de ocașiunea venirei Esc. S. Dlu Vicepresedinte gubernialu Lad. Vasiliu Popu, întempinându-lu cu onore la Cristianu, și rostindu ambii domni cuvântările, ce le comunicămu aci după „Gaz. Transs.“

Dlu Mog'a dice: Esc. Ta! Amu venitu acei deputati români, cari ne aflamu in Sabiiu cu o mare parte a inteligenti române, că să ne descoperimu bucuria, care o simțimu, că Dumnezeu te a adusu iara in mijloculu nostru, — primesce această a noastră descoperire, că unu sinceru și curatu semnu, ca noi pe Esc. Vóștra ve iubimu, că pre unu român, că pre unu frate alu nostru, — nu din lingășire, nu din ceva interesu privatu, neci din ceva temere, ci singuru din sinceritate, din amóre, și iubire adeveratu romana purcede pasulu acestui alu nostru către Esc. Vóștra, — și noi suntemu de acea firma și neclătită credința, ca pre Esc. Vóștra tocma asemene simțiri ve conducu, ve nutrescu, și ve voru conduce, și ve voru nutri până in finea vietii. — credemu și speramu această, pentru că și Esc. Vóștra sunteți fiulu unei și aceeași națiuni, — ai căreia suntemu și noi — adică sunteți român, cumu suntemu și noi — și din acestu punctu de vedere, speramu, că durerosele temeri ale națiunei romane escate din unele neintielegeri între deputatii români ai corpulu legislativu alu Transsilvaniei se voru imprastia. — Esc. Vóștra că celu d'antăiu consiliariu de statu alu gloriosulu nostru monarchu din națiunea română, cu totă influința care o aveti inaintea Inaltulu Monarchu, veti colucrá, că acele să se imprastia, — eara pre viitoriu veti fi povătuitoriu causei noastre române, veti colucrá cu totă tari'a, că între romani să fie, și să domnesca unu cugetu, unu simțiu și o unire adeverată, — pre cei cari s'aru abate dela principulu acestui, îi veti capacita, și povătuii — dara parasi neci odată, — cu o vorba, ve veti sili a inaintă binele comunu alu națiunei noastre cu puteri unite, — că numai așă și nu altumintrelea — și va poté cuprinde națiunea loculu acela, care i lau menitu sórtea, pentru care noi cu totii suntemu gâtă de a trai și a muri! — Dumnezeu sa te țina la multi ani!!!

Ear Esc. Șea Dlu Vicepresedinte response:

Domniloru și Fratiloru!

Mare suprindere mi-ati facutu cu acestă onorifică întempinare, bucuria care me cuprinde in acestu momentu nu o potu exprime cu cuvinte; nu, Domniloru și Fratiloru! că afara de aceea, că marimea bucuriei precumu și a durerii numai a simți se poté, eara nu a se exprime cu cuvinte, trebuie să ve marturisescu, că după câte s'au vorbitu și s'au scrisu in zilele din urma, me cuprinsese o temere, că eu, Domniloru! — care din cumu amu pasitu pe scenă a vietii publice in toti pasii mei, in toate lucrările mele, — pe sufletulu meu ve spunu — mai multu amu avutu inaintea ochildorū fericirea și inaintarea binelui publicu, și alu iubitei mele națiuni, decâtu alu meu, — că eu, Fratiloru! care amu datu dovede cu fapte, că-mi iubescu națiunea, alu carei fiu adeveratu sum, eara nu numai adoptatu, — care mi-su consciu, că neci unu reu națiunei mele nu amu facutu, —

*) Prin Sabiiu să si latșe șaim'a, că ucigasiulu e român. Fierescel bunii nostri compatrioti toate misieliile le adscriu Româniloru precumu ceteamu nu de multu intru corespondința cofaritișca foii germane de aici despre unu furtu de cai in Brasiovu. (Red.)
Totu șomne de infratire!

ca eu dîcu, sum parasitu, sum perdutu pentru natiunea mea — si asiã ve poteti intipui bucuria mea cea mare, candu vediu, ca acea temere a fostu nefundata; bucuria mea, candu vediu, ca in locu se fiu silitu a da curgere libera dorerei mele, vediendume nunumai nespriginitu, ci si impededatu de a conlucã mai incolo spre inaintarea si fericirea binelui natiunei mele, — s'au imprastiatu insusi prin onorificã primire ce-mi faceti D-vostre tôte acele durerose temeri si neintelegeri, care, trebuie sa dîcu — fãra cauza destula s'au escatu intre membrii romãni ai dietei transsilvaniei, — si spre marea stricare a natiunei prin unii s'au straplantatu si in anitele cele nestricate ale unei mare parti a inteligintiei romãne ardeleni.

Eu, Domniloru si Fratiloru! Dêca amu vre'unu pe-catu, incãtu se tiene de lucrãrile mele publice, acelã nu pôte fi altulu, decãtu ca eu in tôte lucrãrile mele, unde pe lunga binele si fericirea natiunei mele se lucra si de binele si intarirea tronului, neci cestu din urma nu l'amu lasatu din vedere neci odata, si trebuie sa ve marturisescu, ca nu-lu voi lasã neci de aci inainte, pentruca eu sum in anim'a mea convinsu, ca inaintarea si fericirea natiunei romãne din imperatiã Austriei e strinsu legata cu intarirea Tronului! (Bravo! Sa traiêsca!)

Dara sum convinsu, ca chiaru acestu principiu alu meu din partea cea mai mare a iubitei mele natiuni, bã cutezu a dice, ca de cãtra toti binesimitorii romãni nu numai nu mi se va adscrie de pecatu, ce din contra se va considera de virtute, ca bine scimu cu totii, ca cea mai frumoasa virtute a Romãniloru transsilvani au fostu totudenu a credintiã si alipirea cãtra Domnitoriu (Se traiêsca! Asiã e! Se traiêsca!) Dêca veti merge si Domniã-Vostre totu pe calea acestã, — despre ce eu neci cãtu de pucinu nu me indoiescu, — atunci vomu inaintã binele comunu alu patriei, si deosebi alu natiunei nãstre cu puteri unite, — eu o voiu sprigini Domniloru cu tôte anim'a si din tôte puterile mele pe calea acestã; — una inse e tare de lipsa intre noi, in c r e d e r e a Domniloru, si sinceritateã, acestea trebuie sa se astieie intre noi, si atunci va fi unu sentiu, unu cugetu intre toti — precumu vediu, ca este in momentul acestã intre cesti pucini, cari ne aflãmu aci la olalta, — unu sentiu, unu cugetu, cu care mi faceti acestã onorificã intempinare, stermira in mine o nespusa bucuria, care me face a ve esprime cea mai sincera si mai caldurosã multumita, postindu, cã Dumnedicu si pe D-vostre sa ve tiene la multi ani fericiti! Sa traiti!

Sabiuu in 10 Decembre (Tramisu.) Nobilã Dòmniã Mariã Popudã Harsianu, pre lângã o adresa doveditoria de cele mai caldurse sentimente de respectu si veneratiune cãtra repausatulu nostru poetu Andreiu Muresianu, a tramisu in dispositiunea Asociatiunei transsilvane, — sumã de 36 f. 70 xr. v. a. adunata prin stãruintã D-Sale pre calea oferteloru generose dela mai multe sorori romãne din Abrudu, si destinate pentru eternisarea memoriei acelu barbatu, intru adeveru romãnu, prin radicareã unu monumentu.

Noi gratulãmu si aplaudãmu din animi caldurse nobilulu zelu de stima si reverentia cãtra umbrele unu barbatu de literã romãnu, si la tempulu seu nu vomu lipsi a publicã listã nobilelor Dòmne si sorori romãne din Abrudu, carele inspirate de spiritulu romanu alu vechiei matrone Corneliã, se sciue entusiasmã si interesã de meritele si vertutile barbatiloru sei nãtionali.

Dêca acestu spiritu nobilu va petrunde si se va generalisã pãna si in anitele frumosulu nostru sexu, carua provedintiã i-a asemnatu o missiune atãtu de importantã in societate, adica: primã eformare si crescere a omulu in etatea cea mai fragedã si delicatã: atunci eacã mai avemu o garantia frumoasã pentru viitoriulu durabilu alu natiunei nãstre. —

Vienn'a, in diu'a s. Nicolae. *) Astadi se pertractã in casã ablegatiloru, intre alte obiecte, si raportulu comitetulu de finantie despre recerintiã supletoria a Cancellariei aulice transsilvane de 83,775 f. pentru periodulu de finantie 1864, si se incuviintã pentru numitã Cancellaria inca urmatorele sume:

- 1) 48,000 f. pentru regularea Muresiului la Bobãln'a si Pricazu in Comitatu Unedorei;
- 2) 25,000 f. anuali pentru imbunatatirea lefei episcopesci, si ajutorirea Consistoriului si a institutulu pedagogico-

*) Sosita dupa ce incheiaserãmu numerulu premergatoriu. Red.)

teologicu resaritenu din Sabiu; si
3) 5775 f. pentru leaã comitetulu sasescu, cã atare si cã Consiliariu gubernialu.

Totu in siedintiã de astadi se pertractã si raportulu aceliã comitetu de finantie, despre amendementele lui Negrutu si Popeã pentru immultirea ajutorintieloru anuale la cãte 60,000 f. pentru preotimea romãna de ambe confessiunile etc. In privintiã acestora se dice; cã acelea sa se comunice Regimulu, spre a cercetã mai antãiu tôte starea lucrulu, si rezultatulu cencetãrei acestea a-lu areã apoi senatulu imperialu in sesiunea cea mai de aprãpe.

Cu acestea se amanara siedintiele casei ablegatiloru pãna dupa serbatori in 11-lea Ianuariu c. n. 1864 si cei mai multi ablegati, unii si dintre transsilvaneni, se voru duce pe a casa sub tempulu ferieloru. Sesiunea prasinte dar nu se incheiã, mai restandu inca unele obiecte finantiare de pertractatu; ci aceaã-si se va potẽ incheiã numai cu finea lunei venitoare.

Cestiunea drumulu ferat transsilvanu inca au ajunsu aprãpe de deslegare, si ea se va si deslegã inca in sesiunea astã, dupa serbatori la redeschiderea siedintieloru. Vetu fi cetitu in privintiã astã, ca proiectulu de lege alu regimulu se si dedũ de cãtra casã ablegatiloru unu comitetu anume, intre ai caruã membrii suntu si trei transsilvaneni: Grãis z, Baritiu si Bãnder. Opiniuniile in asta privintiã suntu diferite. Se tinura pãna acumu doue conferintie din partea deputatiloru transsilvaneni in asta cauza, dar inca nu esira la nici unu rezultat, si cu greu se va si potẽ ajunge vre'unulu, fiindu interesele prea delicate in acestu obiectu importantu. Ce va mai urmã, vomu vedẽ.

Articolulu 2-lea de lege alu dietei transsilvane, pentru intrebuintarea oficiosa a celor trei limbi ale tierei, pre lângã tôte faimele ce se imprasciara, — cu scopu fãra scopu, — se sanctionã de Maiestaten Sea, dupa cumu se aude.

Crisã ministerialã, inca totu durẽza, precumu si bõlã Ministrulu Schmerling. Se dice, ca asta crisa aru stã in legatura cu causã Ungariei. Se vorbescu multe si felurite si in privintiã astã, incãtu mai nu mai scii ce sa mai credi. Atãã inse sta, ca de unu tempu incõce se vedu mai multi aristocrati magiari prin Vienn'a, si ca Nemtiã si temu constitutiunea, cu tôte ca acestã din urma nu se va potẽ periclitã.

Porcesci in 4 Decembre (Intãrdiata.) O fapta frumoasã, ce s'a facutu in comunã Porcesci din partea Invetiatorulu si a eleviloru de scõla, nu se pôte lasã la uitare, si adeca: in 29 Novembre sãrã, cu serbarea antãului Apostolu Andreiu, au facutu Invetiatorulu Aaronu Necsia cu elevii o pompa neuitabilã in numele Esc. S. Eppulu gr-res. din Transsilvaniã Andreiu Baronu de Siagun'a. Sãrã la 7 ore esindu din scõla cu elevii, cari au fostu oã la 140 cu numeru, tinendu in mãni 4 tãrtie si 60 de falnare aprinse pãna in curtea Bisericei, cantara versulu „Iata diu'a cea dorita! etc. etc. dupa finirea acestui versu, au tinutu invetiatorulu in fatã poporeniloru, ce erau adunati cã la 200 de persõne, o cuventare pentru faptele neuitabile ale Episcopulu nostru, pentru lungirea vietiei si a sanatãti, fiinduse cu: Sa traiêsca! si apoi micu cu mare din tôte unghiurile: sa traiêsca! repetinduse de mai multe ori.

Dupa sevarsirea servitiulu Ddieescu in Biserica in 30 Nov. sau cantatu iarasi: „Iata diu'a cea dorita“ si la esirea õmeniloru: Pre Stãpanulu si Archiereulu nostru Andreiu etc. etc.

A. F. economu.

Varietãti si noutati de di.

Ministrulu Schmerling, inca e totu bolnavu, si pecandu unele foi spunu ca s'a scõlatu din patu, pe atunci altele vestescu, ca medicii l'au opritu a se radica din patu, a priimã visite si a vorbi despre afacerile oficiose.

(Calamitate in Moraviã.) Dabiã incetasera meãtuva tipetele produse de calamitateã din Ungariã, si acẽeasi se arata veumã in Moraviã, unde mii de õmeni, mai cu sãma lucratori la pensa si pãnura, au devenitu cu totulu fãra lucru si astfelu prada fõmei. La acestã se mai adauge scerisiulu celu slabu in mai multe parti ale tierei, lipsã de nutretiu, bõlã de vite si — earna.

Despre omorulu din Bistritia se crede, ca interpellatiunea adusa de Zimmermann, si sprijinitã cu energia de Comitete Schmidt, se va respunde in unã din cele mei de aprãpe siedintie ale senatulu imperialu.

(Furtu de diamante.) Fostulu duce Carolu de Braunschweig, care petrece acumu in Parisu si care possede cea mai mare

colecțiune de diamante, i fură de curendu servitorulu diamante camu in pretiu de 8 milioane florini. Ducele dete repede in urma servitorulu fugitu, si cu ajutorulu telegrafulu i succese a-i dá de arma, candu se pogorí din vagonu la curtea drumulu de feru in Boulogne.

(**Nai'a ferecata.**) In Englita s'a ziditu o nai'a noua ferecata, Minotaurulu, carea mesura n lungime 400, in latime 53 urme si 4 policari, in inaltime 41 urme si 6 policari, si n afundime 25 urme si 6 policari. Ea tine 6812 tone, masnele ei au putere de 1350 cai, pe ea stau 50 tunuri. Tota nai'a e ferecata cu o zana de 5 1/2 policari in grosime.

Datoriile Europei pentru resboiu, dupa socotela unei foi, facu camu 20,000 milioane de florini. Pregatirile de resboiu ale diferiteloru staturi ale Europei facu pe totu anulu 2000 milioane florini. Ce multime de bani se ducu asifelu in veniu! Ce de imbunatatiri s'aru poté face cu ei in toti ramii vietii publice si soziale!

(**Inventiune noua.**) In Londra s'a facutu o inventiune noua: de a fixa adica fotografiu pe table de otielu. De pe o tabla se potu lua 5000 esemplare. Prin acest'a fotografiile voru deveni multu mai estine si se voru lasi multu mai tare decatu pana acumu.

(**Arbore vechiu.**) Din Californ'a se aduse de curendu la Englita trunchiulu unui pinu, care dupa verigile indatinate la arbore e de 6060 ani. Ce de cetati, staturi, imperatii ar veditu elu radicandu-se si cadiendu Panacandu a vietuitu elu, au trecut presté fat'a pamentulu 220 renduri de omeni. Si totusi omenii, piticii acest'a, a caroru vietia pelanga a lui e numai ca vietia unoru musculitiei, totusi omenii acest'a mici l'au trantitu la pamentu.

(**Resultate din recrutatiune.**) Prin conscriptiunea pe a. 1863 se luara din tota monarchia 86,960 fetiori. Intracestia au fostu dintre professiunisti 2660 papucari, 1520 croitori, 269 curetari, 500 lacatari, 410 rotari, 1895 mesari si lemnari, 365 pitari, 824 morari, si 1430 fauri, ear 145 de alte meserii. Dintre recruti 23,331 soceau scrie, si 814 soiau cantá cu cate unu instrumentu musicalu.

(**Bola de cai.**) In Banatu dupa celelalte calamitati s'a mai ivitu si o bola de cai in Timisior'a si impregiurime. Inlantrulu cailoru bo naviti s'au aflatu o multime nenumerata de vermeteti rosti. In lamulu-mare au crepatu de acesta bola in 2 septemani 800 cai.

Foi'a ilustrata a lui Waldheim din Vienn'a dela anulu nou incolo ese sub numele „Waldheim's illustrierte Blätter“ in formatulu de pana acumu pe tota septemana odata, cuprindiendu 1 1/2 cola. Pretiulu ei pe patrariu de anu e numai 1 f. v. a., in adeveru micu, deca se considera cuprinsulu ei celu interesantu si instructivu. Numai ilustratiunile suntu vrednice banii acestia. O recomandamu tuturor omenilor iubitori de o petrecere instructiva, si mai cu seama familielor cunoscatore de limb'a germana.

Temperatur'a prin Sabiu s'au imoiatu si n noptea de Craciunulu apusenu a minsu, spre bucuria tinerilor si a tuturor. Semenaturile de toamna suntu forte frumoase.

Prospectu politicu.

Cris'a ministeriala aru fi trecuta, deca nu amanata. Dupa M. S. partid'a contelui Rechberg in ministeriu cresce din di n dt.

Caus'a Ungariei se va lua innainte indata dupa anulu nou.

Diurele de Vienn'a n aducu scirea alarmatore, despre nisce prochiamatiuni revolutiunare, ce ar fi fostu afisiate pe paratii caselor Pestei, precum si ai altoru cetati si sate mari din Ungaria.

Punctulu de plecare alu acestoru prochiamatiuni aru fi celu revolutiunariu de la 1849. Prochiamatiunile se fia dela unu asiá numitu regimu nationalu provisoriu, carele aru fi o copia de la celu polonu din Varsiovi'a.

Corespondintele lui O. D. P. din Pest'a reproduce ceva si din cuprinsulu acelor prochiamatiuni, carele aru fi cam acest'a

„Eu Kossuth, dictatoriulu Ungariei, ve facu cunoscutu, ca amu organisatu unu regimu nationalu secretu, si ca noi trecendu presté cadavrele contrariloru nostri, vomu ajunge la autonomi'a nostra.“ Corespondentele amintitu ne mai spune, ca pe aceleasi prochiamatiuni au fostu adausu amenintiarea cu morte acelor, carii voru cuteza a rumpe acele placate de pre paratii. In noptea din 17 spre 18 Dec. n. au fostu tota garnison'a din Bud'a — Pest'a parata inse, nu multu tempu; pentruca acusi s'a doveditu, ca milit'a se pote fora de periculu intorce la culcusurile ei.

Din Franci'a aflamu, ca senatulu si-au terminatu

adresa la cuventulu de tronu. Principele Napoleonu nu a vorbitu de astadata nimica, de se si astepta se vorbeasca atatu in caus'a Poloniei catu si a Italiei. De siguru, ca Napoleonu vrea sa nu emita nici unu cuventu de resboiu prin nimene, a pana candu va putea spera in realisarea Congresulu. Se vorbesce, ca Napoleonu e gat'a a tienea congressu, si numai cu Itali'a, Dani'a, Swedi'a si Greci'a, deca puterile celelalte se voru abtineea. Cuncea Napoleonu III va pacea cu ori ce pretiu, se aru vedea si din civintele citate la primirea adresei dupa unchiulu seu Napoleonu I., ca resboiulu in Europ'a aru fi resboiu civilu.

In favorea Italiei nu s'au pomenitu cu ocaziunea acest'a nimica, asemenea si a Poloniei, afara de vreo cate va irase simpatice.

In Itali'a cu tote aceste inarmarile se continua, si ministriulu de resbelu de acolo se fia insarcinat pe prefectii toscanesi si din Itali'a meridionala a fi forte cu acuratelia la recrutarea de fatia, dupa aceea dice: La cea d'antaiu ocaziune aduna pre oficerii gardei nationale din cerculu d'ale si provoca seriosu a si dá tota silintia in deprinderea cu armele si pregatesce pre oficerii, ca guard'a nationala acusi, va fi chiamata, la primirea servitieloru militiei regularie, si aduca armata va avea sa se lupte la Mincio.

Germani'a arde de manifestatiuni. La Frankfurt se aduna din tote partile Germaniei deputatii, cari facu conclusiuni decidatore de sorte patriei loro comune si acusi seamena cu cele ale parlamentulu din tempii martiali. Tripele confederatiunale voru fi caleatu pote pana acumu teritoriulu de certa intre confederatiune si Dani'a. Din partea celei din urma pregatirile de resboiu inca nu curma, ei facu la sianturi, corse umplute cu pamentu si radica la palisade, cu scopu, ca deca Nemii voru pasi in Schleswig, sa se opuna.

Din Russi'a aflamu, ca se gramadescu mereu trupe in Russi'a de media di. Se dice, ca Lüders aru sta aproape de marginile meridionali ale Russiei cu o armata de 150,000; ca in Moscv'a aru fi o alta armata de 100,000, carea aru servi de reserva cetei lui Lüders. In Odessa se aduna provisiuni mari, cari presupunu resboiu mai indelungatu. La Nicolajef si alte puncte insemnate ajungu neintreruptu transpoarte mari.

Turcii fatia cu acestea inca nu siedu cu manile in sinu. Ei si muta cortelulu principalu alu corpulu alu 2-lea de armata dela Sium'a la Viddinu. Dardanelele inca voru fi intarite prin adaugerea a douespredece forturi langa cele de pana acum.

Despre Poloni Gazet'a de Krakovi'a sciresce, ca despartimentulu incurgentiloru Chmielinski au fostu atacatu in tinerulu dela Opatow de 12 Rotte de Russi si nimicitu cu totulu. Chmielinski insusi fu vulneratu si prinsu.

Din Romani'a ne aducu diurele vienesse toate scirea telegrafica, ca ministriulu de Culte Bolintinenu au asterintu unu proiectu de lege Camerei, pentru secularizarea manastiriloru din ambe partile Romaniei.

Nr. 70.—3 Concursu.

Devenindu vacante statiunile invetiatoresci ale scoliloru populare din Comunele Fenatie si Trestita, cu care e impreonata o leafa annuala: pentru cea d'antaiu 10 f. v. O. a. si quartiru naturalu — pentru cea de alu doilea 6 j. v. 5 l. a. si 4 stangeni de lemne:—

Prin acest'a sa deschide concursu pana in 15 Decembre a. c. Doritorii de a ocupa un'a ori alt'a din aceste statiuni, debuie sa-si produca Atestatele despre absolvarea cursulu pedagogicu in Institutulu gr. or. din Sabiu, si atestate despre purtarea loro morale, cu care au a se infatiosia pana in prefiptulu tempu la subscrisulu.

Fauresi in 21 Novembre 1863.

Gregoriu Ciocasiu, Protopopu si Inspectoru scoaleloru gr. or. in Districtulu Cetatii de Petra.

Nr. 71.—3 EDICTU.

Tatiana Ioann Nazarinu din Herman, carea cu necredintia parasi pre legitulu ei barbatu Nicolae Achimu Radu Thomei totu de acolo, si nu se scie locul aflarei sale, se provoca prin acest'a, in terminu de unu anu, si o di, dela datulu de josu, a-se presentá inaintea subscrisulu scaunu Protopopescu, caci la din contra, si in absentia ei, se va decide acesta cauza divortiala, in sensulu SS. Canone ale Bisericei nostre greco-orientale.

Dela Scaunulu Protopopescu greco-orientalu alu Tractulu II. alu Brasiovlui.

Brasiovu in 29 Novembre 1863.

Ioann Petricu m. p. Protopopu.